

УДК 336.1

Роман Фроленко, к.е.н., ст. викладач

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ МІСЦЕВОГО ОПОДАТКУВАННЯ В КОНТЕКСТІ СВІТОВОГО ДОСВІДУ

Анотація. В роботі розглянуто досвід зарубіжних країн щодо зміцнення дохідної бази місцевих бюджетів та особливостей систем місцевого оподаткування, використання якого може стати рушійною силою розвитку муніципальних господарств територіальних утворень України.

Ключові слова: місцеві бюджети, система місцевого оподаткування, грант.

Roman Frolenko

LOCAL TAX REFORM IN THE CONTEXT OF WORLD EXPERIENCE

Abstract. This paper reviews the experience of foreign countries for strengthening the revenue base of local budgets and local tax system features, the use of which may become the driving force of the development of Ukrainian territorial entities' municipal economies.

Keywords: local budgets, the system of local taxation, grant.

Проблема зміцнення дохідної бази місцевих бюджетів ще певний час залишатиметься найактуальнішою. З цього приводу важливим є вивчення та використання досвіду зарубіжних країн. Якщо проаналізувати дохідну базу місцевих бюджетів деяких з них, то стає очевидним, що в основному існує два варіанти вирішення цього питання. Так, у Бельгії, Данії, Німеччині, Італії, Норвегії від 70 до 90% доходів місцевих бюджетів забезпечується у формі податку на прибуток підприємницьких структур і на доход фізичних осіб. Як правило, в більшості цих країн поряд із загальнодержавними податками на прибуток підприємств існують аналогічні місцеві податки або встановлюються місцеві надбавки до цього податку. Подібна ситуація складається щодо податку на доходи фізичних осіб. Решту доходів місцевих бюджетів в цих країнах становлять податки на майно і непрямі податки на товари та послуги.

В Ірландії, Голландії, Великобританії та США від 70 до 100 відсотків доходів місцевих бюджетів складають податки на майно. Решта доходів місцевих бюджетів у цих країнах надходить у формі непрямих податків на товари та послуги. Окремо можна виділити Францію, де до 35 відсотків доходів місцевих бюджетів становлять податки на майно, до 20 – податки на прибуток підприємницьких структур і доходи фізичних осіб, понад 10 відсотків – непрямі податки на товари та послуги, а майже 35 відсотків – інші види місцевих податків.

В ряді країн з федеративним устроєм, насамперед у Німеччині та Австрії, існують угоди між місцевою і національною владою про те, що місцеві органи влади одержують певну частку податкових надходжень. Ці угоди укладаються на період від трьох до п'яти років, протягом якого місцеві органи влади забезпечують стабільність податкових надходжень до своїх бюджетів. В деяких країнах, насамперед у Канаді, питання фінансового забезпечення місцевих органів влади вирішуються за допомогою грантів. Центральні органи влади надають кошти для відшкодування повністю або частково витрат на певні види послуг. Гранти, як правило, надаються на послуги державного значення (освіта, охорона здоров'я та ін.), а також для вирівнювання економічного розвитку окремих територій. Для розрахунку розміру гранта на той чи інший вид послуг встановлюються формули розрахунку витрат, які, як правило, включають цілий

ряд обмежень і факторів. У більшості країн органи центральної влади надають гранти безпосередньо базовим органам місцевого самоврядування.

Застосування вище розглянутих пропозицій сприятиме зміцненню фінансової основи місцевого самоврядування і, на думку автора, повинні бути враховані поряд із впровадженням нового Податкового кодексу України.